

Nr 230.

Ankom till riksdagens kansli den 29 juni 1942 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid (fredsfamiljebidragsförordning) jämte i ämnet väckta motioner.

(I:a avd.)

I propositionen nr 339 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 maj 1942, föreslagit riksdagen att antaga i statsrådsprotokollet oförmälda förslag till

- 1) förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under krigstjänstgöring m. m. (krigsfamiljebidragsförordning);
- 2) förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid (fredsfamiljebidragsförordning);
- 3) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 31 augusti 1940 (nr 824) om värnpliktslån; samt
- 4) förordning angående upphävande av 10 § andra stycket förordningen den 13 april 1940 (nr 215) om utrymningshjälp.

Vidare har uti två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *I. Persson m. fl.* (nr 293) och den andra inom andra kammaren av herr *G. Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.* (nr 432) hemställts om sådana ändringar enligt motionerna närslutna bilagor av i propositionen nr 339 framlagda förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under krigstjänstgöring m. m., § 6, ävensom av förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid, § 4, att familjepeningen utgår enligt enhetliga grunder utan dyrortsgradering med i nämnda bilagor angivna högsta belopp.

Ifrågavarande proposition och motioner hava, såvitt angår fredsfamiljebidragsförordningen, hänvisats till statsutskottet och i övrigt till lagutskottet.

Under hänvisning till vad andra lagutskottet i sitt utlåtande nr 45 anfört, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 293 och II: 432, i vad de avse fredsfamiljebidragsförordningen, antaga härvid fogade förslag till för-

ordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid (fredsfamiljebidragsförordning).

Stockholm den 29 juni 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Bernhard Nilsson, Bäckström, Sven Larsson, Andréén, Bäcklund, Karl Andersson, friherre De Geer, Boman* och *Asplund*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Prästbol, *Ward, Hansson* i Rubbestad, *Andersson* i Malmö, *Andersson* i Södergård, *Bergström, Åqvist, Staxäng* och *Lindholm*.

Reservation

av herrar *friherre De Geer, Hansson* i Rubbestad och *Andersson* i Södergård, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 293 och II: 432, enligt vilka bidraget skulle vara lika stort i alla ortsgrupperna.

Förslag

till

Förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid (fredsfamiljebidragsförordning).

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

1 mom. I den mån stadgandena i krigsfamiljebidragsförordningen icke skola tillämpas, är värnpliktig under fullgörande av värnpliktstjänstgöring berättigad till familjebidrag av statsmedel enligt vad i denna förordning stadgas.

Med värnpliktig avses i denna förordning den som jämlikt 27 § värnpliktslagen inkallas till tjänstgöring och under denna åtnjuter avlöning som värnpliktig enligt för fredstid gällande bestämmelser.

2 mom. Om rätt för vissa värnpliktiga, som fullgöra värnpliktstjänstgöring enligt för fredstid gällande bestämmelser, att erhålla krigsfamiljebidrag stadgas i 1 § 4 mom. krigsfamiljebidragsförordningen.

2 §.

I denna förordning avsedda ärenden skola handläggas av de i krigsfamiljebidragsförordningen omförmälda familjebidragsnämnderna samt av länsstyrelserna.

Konungen förordnar viss myndighet att öva tillsyn å förordningens tillämpning (tillsynsmyndigheten).

3 §.

Såsom medlem av den värnpliktiges familj anses enligt denna förordning en var av följande personer, nämligen:

a) den värnpliktiges hustru, med vilken han sammanlever, samt hans barn och adoptivbarn under sexton år, som äro under hans vårdnad;

b) den värnpliktiges hustru, barn och adoptivbarn i annat fall än under a) sägs, hans föräldrar och adoptant, hans hustrus barn och adoptivbarn samt hans frånskilda hustru, en var under förutsättning, *dels* att den värnpliktige är underhållsskyldig gentemot vederbörande och *dels* att antingen den värnpliktige före inkallelsen i väsentlig mån bidrog till vederbörandes underhåll eller det eljest kan antagas, att han skulle hava i väsentlig mån bidragit till underhållet, om ej inkallelsen mellankommit; samt

c) den värnpliktiges husföreståndarinna under förutsättning, att den värnpliktige sammanbor med egna eller hustrus barn eller adoptivbarn under sexton år samt, därest han sammanbor jämväl med hustru, att hustrun är oförmögen till arbete.

Annan den värnpliktiges anhörig än i a) och b) härovan sägs samt husföreståndarinna i andra fall än som avses i c), må, när synnerliga skäl därtill äro, efter särskilt medgivande enligt vad i 10 § andra stycket stadgas jämställas med familjemedlem.

4 §.

1 mom. Familjepenning utgår till den värnpliktiges familj för varje dag, den värnpliktige äger tillgodoräkna sig såsom tjänstgöring, in- och utryckningsdagarna inberäknade, med högst så stort belopp för dag, som för en var av nedan angivna ortsgrupper upptages i följande tariff:

Ortsgrupp	1	2	3
	För hustru och frånskild hustru ävensom — därest värnpliktig icke sammanlever med hustru eller hustrun, med vilken han sammanlever, är arbetsoförmögen — för annan familjemedlem, som förestår hemmet åt värnpliktig med hemmavarande barn under 16 år kronor	För annan familjemedlem över 16 år än som avses i kol. 1 kronor	För annan familjemedlem under 16 år än som avses i kol. 1 kronor
I	3: 75	1: 40	1: 10
II	4: 40	1: 65	1: 20
III	5: —	1: 90	1: 30

2 mom. Familjepenningen utgår efter den ortsgrupp, till vilken den kommun är att hänföra, varest den värnpliktige vid tiden för värnpliktstjänstgöringens början var bosatt under sådana förhållanden, att han, därest mantalsskrivning då skolat förrättas, ägt där mantalsskrivas. I fråga om kommunernas hänförande till ortsgrupp skall tillämpas den enligt lagen om folkpensionering verkställda indelningen. Ort utom riket hänföres till ortsgrupp III.

3 mom. Där Konungen i fråga om ort, vilken gränsar till ort i högre ortsgrupp, jämlikt 6 § 3 mom. första stycket lagen om folkpensionering förordnat om förhöjning av tilläggs pension till pensionstagare, vilken är mantalsskriven inom visst intill gränsen liggande område, skall familjepenning, som utgår till värnpliktig, som under förhållanden som i 2 mom. sägs, är bosatt inom området, förhöjas med hälften av skillnaden mellan familjepenningen i kommunen i den högre ortsgruppen och familjepenningen i den kommun, inom vilken området är beläget.

5 §.

1 mom. Familjepenningen bestämmes med hänsyn till föreliggande behov. Vid denna behovsprövning skall skälig hänsyn tagas till de inkomster, som under tjänstgöringen åtnjutas av familjemedlem samt av den värnpliktige, med undantag för denne i och för värnpliktstjänstgöringen tillkommande penningbidrag och övriga förmåner. Familjepenningen må ej fastställas till högre belopp än i 4 § anges.

2 mom. För familjemedlem, som avses i 3 § b), må familjepenningen ej överstiga värdet av det bidrag till ifrågavarande familjemedlems underhåll, som den värnpliktige lämnat före tjänstgöringen eller eljest kan antagas skola hava lämnat, därest tjänstgöringen ej mellankommit.

6 §.

För husföreståndarinna bestämmes familjepenningens belopp med hänsyn till den värnpliktiges behov av bidrag för att under tiden för tjänstgöringen kunna behålla eller anställa husföreståndarinnan. Då särskilda skäl därtill föranleda, må dock vid behovsprövningen i 5 § 2 mom. givna föreskrifter äga motsvarande tillämpning. Familjepenningen må ej fastställas till högre belopp än i 4 § anges.

7 §.

Har familjemedlem, som avses i 3 § a), avlidit, och ägde den värnpliktige vid tiden för dödsfallet uppbära familjepenning för familjemedlemmen, skall begravningsbidrag tillerkännas den värnpliktige. Sådant bidrag utgår med tvåhundrafemtio kronor för hustru och med etthundrafemtio kronor för barn eller adoptivbarn.

8 §.

Ansökan om bidrag enligt denna förordning skall ingivas eller insändas till familjebidragsnämnden i den kommun, varest den värnpliktige å inryckningsdagen var bosatt under sådana förhållanden att han, om mantalsskrivning då skolat förrättas, ägt där mantalsskrivas.

9 §.

Det åligger familjebidragsnämnden att snarast möjligt företaga utredning i ärendet och därefter till länsstyrelsen avgiva yttrande över ansökningen enligt fastställt formulär. Därvid skola bifogas samtliga handlingar i ärendet och, om skiljaktiga meningar förekommit, utdrag av protokollet.

10 §.

Länsstyrelsen har att på grundval av den inkomna utredningen och de ytterligare uppgifter länsstyrelsen finner skäl införskaffa meddela beslut i ärendet. I beslutet skall i fråga om familjepenning angivas med vilket belopp bidrag skall utgå för varje familjemedlem och tjänstgöringsdag. I länsstyrelsens beslut skall jämväl angivas, till vem bidraget skall utbetalas.

Länsstyrelsen har att avgöra, huruvida medgivande bör lämnas till att värnpliktigs anhörig eller husföreståndarinna enligt 3 § andra stycket må jämställas med familjemedlem. Sådant medgivande lämnas för viss tid eller tills vidare. När skäl därtill äro må medgivandet återkallas.

11 §.

Vad i 34 §, 35 § första stycket samt 36—38 §§ krigsfamiljebidragsförordningen stadgas i fråga om besvär, överlåtande av rätt till bidrag, ansvar för lämnande av oriktig uppgift samt avräkning skall äga motsvarande tillämpning enligt denna förordning.

12 §.

Konungen äger meddela närmare bestämmelser med avseende å tillämpningen av denna förordning samt därjämte uppdraga åt tillsynsmyndigheten att i särskilda hänseenden utfärda sådana bestämmelser ävensom anvisningar rörande förordningens tillämpning.

Denna förordning skall, såvitt avser 4 § 1 mom. och 12 §, träda i kraft den 1 juli 1942, från och med vilken dag 3 § första stycket fredsfamiljebidragsförordningen den 17 maj 1940 (nr 422) och den där intagna tariffen samt förordningen den 28 juni 1941 (nr 530) om provisorisk höjning av familjebidrag enligt fredsfamiljebidragsförordningen, i vad angår den i förordningen den 28 juni 1941 intagna tariffen, skola upphöra att gälla.

Om ikraftträdandet av denna förordning i övrigt och vad med avseende därå skall iakttagas meddelar Konungen erforderliga bestämmelser.
